

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декаан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
«16» травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри організації підприємництва
та біржової діяльності
Протокол №13 від 14 травня 2024 р.

Завідувач кафедри
Микола ІЛЬЧУК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»
Валентина ЯВОРСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ АГРОБІЗНЕСУ

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Факультет: економічний

Розробники: зав.кафедри, д.е.н., професор Ільчук М.М., ст. викл., к.е.н., Ус С.І.,
к.е.н., доцент Томашевська О.А.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Організація агробізнесу»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	Управління та адміністрування	
Спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Освітній ступінь	Бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	3	-
Семестр	5	-
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>8 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>6 год.</i>
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>106 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>4 год.</i>	<i>- год.</i>

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета – формування у студентів знань та вмінь щодо організації агробізнесу.

Завдання – вивчення основних організаційно-правових структур аграрного бізнесу, започаткування власної справи та ефективного планування.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК11. Здатність до організації підприємницької та торговельної діяльності в аграрній сфері за умов використання інноваційних підходів, кооперації та міжнародної інтеграції агробізнесу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних, біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

ПРН 22. Вміти здійснювати організацію підприємницької, торговельної діяльності у сфері агробізнесу.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної та заочної форм здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі					
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та середовище функціонування підприємницьких структур в Україні														
Тема 1. Сутність і форми організації агробізнесу	1	8	2	2	-	-	4	12	2	-	-	-	10	
Тема 2. Трансформаційні зміни в сільськогосподарському підприємстві	2, 3	12	4	4	-	-	4	12	-	2	-	-	10	
Тема 3. Малий і середній бізнес у сільському господарстві України	4, 5	14	4	4	-	-	6	12	2	-	-	-	10	
Тема 4. Територіальні особливості організації виробництва сільськогосподарської продукції	6	10	2	2	-	-	6	20	-	-	-	-	20	
Разом за змістовим модулем 1	44		12	12	-	-	20	56	4	2	-	-	50	
Змістовий модуль 2. Організація агробізнесу в регіоні та оцінка його ефективності														
Тема 5. Створення сільськогосподарського	7, 8	18	4	4	-	-	10	12	-	2	-	-	10	

підприємства та початок операційної діяльності													
Тема 6. Основні складові організації агробізнесу в регіонах	9	14	2	2	-	-	10	12	-	2	-	-	10
Тема 7. Фінансове забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств	10	10	2	2	-	-	6	12	2	-	-	-	10
Тема 8. Оцінка ефективності підприємницької діяльності структур агробізнесу	11,12	12	4	4	-	-	4	10	-	-	-	-	10
Тема 9. Правове регулювання сільськогосподарського підприємництва	13	10	2	2	-	-	6	12	2	-	-	-	10
Тема 10. Стратегії розвитку підприємств агробізнесу в Україні	14,15	12	4	4	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2		76	18	18	-	-	40	64	4	4		-	56
Усього годин		120	30	30	-	-	60	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота) з _____ _____ (якщо є в робочому навчальному плані)			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин		120	30	30	-	-	60	120	8	6	-	-	106

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА		
1	Створення власної справи	4
2	Організаційні засади створення товариства з обмеженою відповідальністю, приватного сільськогосподарського підприємства, фермерського господарства, сільськогосподарського виробничого та обслуговуючого кооперативу	2
3	Процедура створення сімейної ферми	4
4	Методи SWOT та PESTEL аналізу	4
5	Постановка цілей згідно методики SMART	2
Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ОСНОВНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ		
6	Основи бізнес-планування	2

7	Програмне забезпечення формування бізнес-плану	2
8	Складання договорів оренди майна, землі, реалізації продукції і надання послуг	4
9	Використання маркетингових методик AIDA та 7P в агробізнесі	4
10	Пошук персоналу та ефективне використання трудових ресурсів	2
	Всього	30

4. Теми самостійної роботи

	Назва теми	Кількість годин
1	Місце і роль агробізнесу в економічній системі	2
2	Вплив підприємницького середовища на розвиток агробізнесу	4
3	Мале підприємство як тип підприємницької організації	4
4	Специфіка функціонування структур малого бізнесу в галузях рослинництва і тваринництва	4
5	Кластерні структури в агробізнесі	4
6	Організація власної справи в аграрній сфері	4
7	Особливості операційної діяльності сільськогосподарського підприємств	4
8	Регіональна специфіка організації виробництва сільськогосподарської продукції	4
9	Особливості впливу логістики в організації агробізнесу	4
10	Ефективність малого і середнього агробізнесу та її оцінка	4
11	Оцінка ефективності агропідприємницької діяльності на регіональному рівні	4
12	Інструменти державного регулювання аграрного сектора економіки	4
13	Механізми підтримки сільськогосподарського виробництва в Україні	6
14	Принципи розробки стратегії розвитку підприємств агробізнесу	2
15	Кластерний підхід у стратегічному розвитку агропідприємств регіону	6
	Разом	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (тезування, анотування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання

- екзамен;

- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{НР}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{НР} + R_{ат}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України: URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2468>);
- конспекти лекцій та їх презентації (URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2468https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2468>);
- Ільчук М.М., Барановська О.Д., Ус С.І., Дмитрук М.І. Підприємництво та організація агробізнесу в регіонах: навч. посібн. Київ, НУБіП України, 2021. 416 с.
- Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях: навчальний посібник /За заг. ред. М.М. Ільчука. Вид. 2-ге, перероб та доп. Київ: НУБіП України, 2022. 358 с.
- Ільчук М.М., Томашевська О.А. Організація агробізнесу. Методичні вказівки до вивчення дисципліни студентами ОС «Бакалавр» ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Київ: ЦП «Компринт», 2021.19 с.
- Ільчук М.М., Томашевська О.А. Методичні вказівки до проходження навчальної практики з організації агробізнесу студентами ОС «Бакалавр» ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Київ: ЦП «Компринт», 2021.16 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бізнес-плани: сільське господарство та АПК. 2024. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/biznes-plan>
2. Гуроров А.О. Теоретико-методологічні засади інклюзивного розвитку підприємництва і суб'єктів агробізнесу. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 3. С. 32–37. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-4>
3. Ільчук М, Томашевська О., Водніцький М., Іванов Є., Марчук В. Розвиток підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки України. Агросвіт. № 9.

2024. С. 57-63.
4. Ільчук М.М., Барановська О.Д., Ус С.І. Розвиток підприємницької діяльності навчальний посібник. Київ, НУБіП України, 2019. 385 с.
 5. Ільчук М.М., Коновал І.А., Барановська О.Д., Євтушенко В.Д. Розвиток ринку зерна в Україні та його стабілізація. *Економіка АПК*. 2019. № 4. С. 29-38.
 6. Малік М. Й., Шпикуляк О. Г., Шеленко Д.І., Дюк А.А., Морозова А.М. Фермерські господарства як чинник розвитку сільських територій. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 2. С. 199-206. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-2-29>
 7. Мамчур В., Германюк Н. Оцінка цільових індикаторів розвитку підприємництва в механізмі його регулювання. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2023. Вип. 2 (29). С. 18-30. <https://doi.org/10.33108/sepd2023.02.018>
 8. Методичні підходи до розробки бізнес-плану сімейного фермерського господарства / [М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк, М.І. Кісіль, Р.Я. Корінець, В.М. Павлишинець]. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 40 с.
 9. Сіваченко І.Ю. Міжнародний агробізнес. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 284 с.
 10. Сільський розвиток. 2024. URL: <https://minagro.gov.ua/napryamki/rosvitok-silskih-teritorij>
 11. Томашевська О.А. Ефективність ведення агробізнесу в Україні: регіональний рівень. *Modern Scientific Researches*. 2021. №16. С. 27-34.
 12. Томашевська О.А. Психологічні передумови розвитку підприємництва як особливого типу економічного мислення. *Modern Technology and Innovative Technologies*. 2021. №15. С. 29-35.
 13. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
 14. Загальні правила складання бізнес-плану. URL: <http://gl.kr-admin.gov.ua/doc/econom/zagpravEK031018.pdf>
 15. Аграрний фонд: веб-сайт. URL: <http://agrofond.gov.ua>
 16. Державна ветеринарна та фітосанітарна служба. веб-сайт. URL: <http://vet.gov.ua>
 17. Державна продовольчо-зернова корпорація України. веб-сайт. URL: <http://www.pzcu.gov.ua>
 18. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
 19. Державне агентство земельних ресурсів. веб-сайт. URL: <http://dazru.gov.ua>
 20. Національна академія аграрних наук України. веб-сайт. URL: <http://naas.gov.ua>
 21. Національний університет біоресурсів і природокористування України. веб-сайт. URL: <http://nubip.edu.ua>
 22. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09. 2008 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
 23. Про господарські товариства: Закон України № 1576-XII від 19.09. 1991 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>